

5.3.1 Rusteloosheid (ICIDH s 26.82)

A Verpleegkundige diagnostische termen

* *Definitie:* Verstoring van het gevoelsleven waardoor de betrokkene niet de noodzakelijke rust kan nemen.

* *Beïnvloedende factoren*

- a psychose
- b neurologische aandoening
- c angst
- d hallucinaties
- e dementie
- f paranoïde wanen
- g dwanggedachten
- h persoonlijkheidsstoornis
- i bipolaire stemmingsstoornis
- j manie
- k verstoord dag-nachtritme
- l onthouding van alcohol
- m onthouding van drugs
- n gebruik of onthouding van psychofarmaca

* *Kenmerken en aanwijzingen*

- 1 motorische onrust
- 2 irritatie
- 3 agitatie
- 4 veel en druk praten
- 5 veel en druk gebaren maken
- 6 verminderde concentratie
- 7 opwinding
- 8 niet luisteren naar anderen
- 9 verhoogde gespannenheid
- 10 activiteiten niet afmaken

B Verpleegdoelen

1 *Cognitieve verpleegdoelen*

- 1a Geeft aan kenmerken van rusteloosheid bij zichzelf te herkennen.
- 1b Verwoordt factoren die leiden tot rusteloosheid.

2 *Affectieve/sociale verpleegdoelen*

- 2a Is rustig in situaties die voorheen gevoelens van rusteloosheid opriepen.

3 *Psychomotorische verpleegdoelen*

- 3a Neemt de voor zichzelf noodzakelijke rust.

C Verpleegkundige interventies

1 *Directe zorg*

- 1a Corrigeren van rusteloos gedrag dat de patiënt belemmert in zijn functioneren.
- 1b Een duidelijke dagstructuur aanbrenen.
- 1c Rustmomenten of andere ontspannende activiteiten aanbieden gedurende de dag.
- 1d Contact blijven houden (visueel en/of fysiek) met de patiënt.
- 1e Voorbeeldgedrag tonen door zacht te praten en langzaam en rustig bewegen.
- 1f Vooraf afgesproken ondersteunende medicatie aanbieden.
- 1g Met de patiënt en eventueel relevante disciplines (psychomotorisch therapeut, fysiotherapeut, ergotherapeut, activiteitenbegeleider) een 'ontspanningsprogramma' opstellen.

2 *Training*

- 2a De patiënt richtlijnen geven bij het zich eigen maken van ontspanningstechnieken (ademhaling, massage, houding).
- 2b Inzichtgevende gesprekken voeren met de patiënt om zijn eigen rusteloosheid en factoren die daartoe leiden te (h)erkennen.

3 *Beoordeling*

- 3a Observeren en rapporteren van factoren die de rusteloosheid bevorderen of verminderen.

4 *Management van persoonlijke zorg*

- 4a Zorgen voor zacht licht, rustgevende muziek/geluiden, en een comfortabele rustgevende ruimte: voorkom sensorische deprivatie!!